Protokoll

Nya termer och ändringar i Tesaurus för grafiskt material (TGM)

Nya termer

Adventskalendrar
Se-hänvisning från: Julkalendrar
Överordnad term: Mekaniska böcker och bilder
Anm.: Bilder, oftast på papper, med numrerade och utstansade luckor för december månads dagar fram till jul. Bakom varje lucka döljer sig vanligen en bild eller ett rim, men de kan även innehålla t.ex. choklad, te eller skönhetsprodukter.
TGM II saknas 2021-04-08.

Dödsattester
Se-hänvisning från: Dödsbevis
Överordnad term: Attester och certifikat
Relaterad term: Släktträd
Källa: NE 2021-04-08 i artikel Dödsattest
Anm.: Intyg som utfärdas av den läkare som har konstaterat en persons dödsfall.
TGM II: Death certificates

Fjällkartor
Överordnad term: Friluftskartor
Överordnad term: Topografiska kartor
Anm.: Topografiska kartor över Skandinaviska fjällkedjan som visar vandringsleder, skoterleder, skidspår, raststugor, hjälptelefoner m.m.
TGM II saknas 2021-06-27.

Friluftskartor
Överordnad term: Kartor
Underordnad term: Cykelkartor
Underordnad term: Fiskekartor
Underordnad term: Kanotkartor
Underordnad term: Längdskidspårkartor
Underordnad term: Pistkartor
Underordnad term: Skoterkartor
Underordnad term: Skridskokartor
Underordnad term: Fjällkartor
Anm.: Kartor anpassade för friluftsaktiviteter som vandring, cykling, paddling, skidåkning

m.m.
TGM II saknas 2021-06-27.

Längdskidspårkartor
Se-hänvisning från: Längdspårskartor
Se-hänvisning från: Spårkartor
Överordnad term: Friluftskartor
Anm.: Kartor som visar spårsystem för längdskidåkning.
TGM II saknas 2021-06-27.

Nattbilder
Överordnad term: Bilder
Relaterad term: Nattfotografier
Anm.: Bilder med nattmotiv.

Naturtryck
Överordnad term: Tryck
Underordnad term: Gyotaku
Relaterad term: Naturvetenskapliga illustrationer
Källa: Wikipedia (engelska) 2021-06-27 i artikel Nature printing.
Anm.: En tryckteknik som använder pressade växter, djur och andra föremål från naturen för att framställa bilder. En tunn applicering av färg läggs på ett naturföremål som trycks direkt mot ett papper, så att föremålets struktur återges mycket exakt. Under 1800-talet utvecklades tekniken och föremålet genomgår flera steg för att ge ett direkt avtryck på andra material så som metall, gummi och fotografiska plåtar, vilka sedan används vid tryckning för att mångfaldiga bilden.
TGM II saknas 2021-06-27.

Pistkartor
Överordnad term: Friluftskartor
Anm.: Kartor som visar liftar och nedfarter för utförsåkning, som schematiska bilder i fågelperspektiv.
TGM II saknas 2021-06-27.

Risografier
Se-hänvisning från: Risoprint
Se-hänvisning från: Risotryck
Överordnad term: Schablontryck
Källa: Beaststudios hemsida 2021-06-27 (https://www.beaststudio.se/vad-ar-en-risograf)
Anm.: Risotekniken är en korsning mellan traditionellt screentryck och en kopiator. I risografen används vegetabiliska färger på obestruket papper. De original som ska tryckas kan antingen göras analogt och scannas direkt i risografens scanner eller överföras till risografen via digitala filer. I risografen översätts sedan originalbilden till små hål i mastern (stencilen) som sitter runt en färgtrumma. När trumman roterar pressas färgen genom hålen i mastern och bildar trycket på papperet.
TGM II saknas 2021-06-27.

Skridskokartor
Överordnad term: Friluftskartor
Anm.: Kartor för långfärdsskridsko som visar isläggning på sjöar och vattenytor i skärgården

samt råkar, fartygsrännor och andra svaga områden.
TGM II saknas 2021-06-27.

Textpostrar
Överordnad term: Postrar
Anm.: Tryck som endast innehåller text framställda för ett dekorativt syfte. Texten baseras ofta på kända citat, sentenser etc.
TGM II saknas 2021-06-27.

Ändringar/kompletteringar:

Atlaser (+TGM)
Anm.: Kartböcker eller andra samlingar av landkartor, sjökartor, topografiska eller historiska kartor m.m. sammanställda efter en viss plan.

Barnporträtt (+TGM)
Anm.: Porträtt av en eller flera personer som bedöms vara under ca 14 år.

Beredskapsaffischer (+TGM)
Anm.: Affischer som manar till beredskap under krigstiden 1939-1945.

Bilatlaser (+TGM)
Anm.: Atlaser med fokus på att redovisa vägar, vanligen landsvägar och motorvägar.

Båtsportkort (+TGM)
Anm.: Sjökort speciellt utformade för båtsportens behov, i mindre format än vanliga sjökort och ofta vattentåliga.

Cykelkartor (+TGM)
Anm.: Kartor som redovisar cykelvägar och/eller cykelleder.

Digitala kartor (+TGM)
Anm.: Kartor som är digitalt födda, publicerade över nätverk eller på fysisk bärare.

Ekonomiska kartor (+TGM)
Anm.: Kartor som redovisar markanvändning, främst inom jordbruket, samt markens indelning i fastigheter.

Familjeporträtt (+TGM)
Anm.: Porträtt i vilka två eller flera personer i samma familj avbildas.

Fiskekartor (+TGM)
Överordnad term: Friluftskartor
Anm.: Kartor över sjöar och vattendrag anpassade för sportfiske. Innehåller uppgifter om djuplodning, fiskeområden etc.

Geografiska kartor (+TGM)
Anm.: Översiktliga kartor i ganska liten skala som täcker ett land eller annat större område, där gränserna inom och mellan länder är det viktigaste. Geografiska kartor för Sverige täcker hela landet, ett landskap, län eller annat större område. För modernare kartor se Politiska kartor.

Fastighetskartor (+TGM)
Anm.: Storskaliga kartor som redovisar fastighetsindelning. Med fastighetsgränser, vägar och bebyggelse.

Geometriska kartor (+TGM)
Anm.: Äldre handritade storskaliga kartor framställda ur enkla geometriska konstruktionsprinciper. Avbildar små landområden, främst byar och enstaka hemman.

Gruvkartor (+TGM)
Anm.: Kartor över brytningsrum, orter och schakt i gruvor.

Handritade kartor (+TGM)
Anm.: Kartor framställda för hand.

Kanotkartor (+TGM)
Överordnad term: Friluftskartor
Anm.: Kartor som redovisar kanotleder, tilläggsplatser etc., anpassade för kanotister.

Klippböcker (Ändring)
Se-hänvisning från: Collageböcker
Anm.: Album i vilken olika typer av material monterats tillsammans, t. ex fotografier, text, urklipp, biljetter och klistermärken. Under 2000-talet blev klippböcker, sk. scrapbooks, mycket modernt. I dessa används också ofta färgade och mönstrade papper, små minnessaker, utsmyckningar av papper, plast etc.
Anm.: Tidigare Collageböcker. Ändrad 2021-06-30.

Kopparstick (+TGM)
Anm.: Grafiskt blad som ursprungligen graverats in på en tryckplåt av koppar.

Lantmäterikartor (+TGM)
Anm.: Äldre storskaliga handritade kartor från skifte eller annan jorddelning.

Logotyper (+TGM)
Se-hänvisning från: Loggor
Se-hänvisning från: Logos
Överordnad term: Märken (symboler)
Grafisk kombination av bokstäver och bildelement som används som marknadsföring och visuell igenkänning av framför allt företag och organisationer.

Medaljonger (ornamental konst) (Ändring)
Se-hänvisning från: Medaljonger
Anm.: En ornamental plakett, vanligen rund eller oval, försedd med en utsmyckning i relief, till exempel av ett huvud, en figur eller annan symbolisk bild. Medaljongen kan vara ett fritt konstverk som kan hängas på en vägg, men kan också vara en del av en arkitektonisk dekoration, till exempel en väggfris eller annan fasadutsmyckning.
Anm.: Tidigare Medaljonger. Ändrat 2021-06-30.

Mekaniska böcker och bilder (Ändring)
Se-hänvisning från: Kinetiska böcker
Se-hänvisning från: Mekaniska bilder
Se-hänvisning från: Mekaniska böcker
Se-hänvisning från: Pop-up-böcker

Se-hänvisning från: Rörliga bilder
Överordnad term: Novelty
Underordnad term: Adventskalendrar
Underordnad term: Dolda bilder
Underordnad term: Förvandlingsbilder
Underordnad term: Tunnelböcker
Underordnad term: Volveller
Anm: Verk med rörliga delar som t.ex. kan fällas ut, vridas eller öppnas. Även verk som kräver en handling för att visa t.ex. helt eller delvis dolda bilder. Vanligt förekommande i Pop-up-böcker, i Artists' books och på vykort.
Anm.: Tidigare Mekaniska bilder och Mekaniska böcker. Ändrat 2021-06-30.
TGM II: Mechanical works

Novelty (Ändring)
Se-hänvisning från: Okonventionella bilder
Underordnad term: Anaglyfiska bilder
Anm.: Verk med rörliga delar, verk som helt eller delvis består av annat material än papper samt även verk med avvikande form eller udda ytor. Även verk med tillsatt doft.
Anm.: Tidigare Okonventionella bilder. Ändrat 2021-06-30.

Ortofoto (+TGM)
Anm.: Flygbilder som korrigerats och satts samman till skalriktiga avbildningar av marken. I regel även med viss kartografisk ritad information, t.ex. nivåkurvor och ortnamn.

Portolankartor (+TGM)
Relaterad term: Sjökort
Anm.: Kartform som utvecklades i slutet av 1200-talet, föregångare till sjökortet. Ortnamn, hamnar och rutter anges längs med kusten. Med inritade kurslinjer.

Reliefkartor (+TGM)
Anm.: Tredimensionella modeller som åskådliggör terrängens höjdförhållanden i upphöjd relief. Ofta är höjderna starkt överdrivna.

Reklam (Ändring)
Se-hänvisning från: Annonser
Anm.: Tidigare Annonser. Ändrad 2021-06-30.

Samlarbilder (+TGM)
Se-hänvisning från: Baseballbilder
Se-hänvisning från: Fotbollsbilder
Se-hänvisning från: Hockeybilder
Se-hänvisning från: Idolbilder
Se-hänvisning från: Sportkort
Relaterad term: Affärskort
Anm.: Bilder i form av små kort, ofta av papp, avsedda för samlande och byten. Vanliga motiv är film- och sportstjärnor, djur, blommor samt figurer från t. ex. TV och spel.
Anm.: Tidigare även Baseballbilder, Fotbollsbilder, Hockeybilder och Idolbilder. Borttagna 2021-06-30.

Satellitbilder (+TGM)
Anm.: Fotografier av jorden eller annan himlakropp tagna med hjälp av en satellit.

Schablontryck (+TGM)
Se-hänvisning: Genomtryck
Underordnad term: Risografier
Anm.: En tryckform där delar av ett underlag, ofta papper eller tyg, på olika sätt täcks så att färgen endast ger avtryck på de exponerade ytorna.

Sjöatlaser (+TGM)
Anm.: Atlaser innehållande sjökort avsedda för navigation till sjöss. Med hydrografisk, nautisk och viss topografisk information.

Skivreklam (+TGM)
Överordnad term: Reklam
Anm.: Reklam vid utgivning av musikalbum, vid distribution på exempelvis LP, CD eller via en streamingtjänst. Reklamen kan tryckas som en affisch, som klistermärken eller publiceras på webben etc.

Skogskartor (+TGM)
Anm.: Kartor över skogsområden, ofta över ett skogsskifte eller skogen tillhörande en fastighet, med vägar, kraftledningar m.m. samt olika ägoslag.

Skolatlaser (+TGM)
Anm.: Atlaser avsedda att användas i skolundervisning.

Skoterkartor (+TGM)
Överordnad term: Friluftskartor
Anm.: Kartor som redovisar skoterleder. Avsedda att användas vid snöskoterkörning.

Sportbilder (+TGM)
Se-hänvisning från: Sportkort
Se-hänvisning från: Baseballbilder
Se-hänvisning från: Fotbollsbilder
Se-hänvisning från: Hockeybilder
Överordnad term Bilder
Anm.: Alla typer av bilder med sportmotiv, oavsett teknik och storlek. Motiven kan vara porträtt av sportstjärnor, bilder av klubblag samt från sportevenemang.
Anm.: Tidigare även Baseballbilder, Fotbollsbilder, Hockeybilder. Borttagna 2021-06-30.
Kommentar: Ta bort ÖT Kort.

Valaffischer (+TGM)
Anm.: Affischer som uttrycker ett politiskt budskap i syfte att värva röster för ett specifikt parti. Sätts upp på allmänna platser inför ett politiskt val.

Väggkartor (+TGM)
Anm.: Kartor in plano avsedda att hängas upp på väggen. Ofta ämnade för undervisning, och rullade på stång.

Världsatlaser (+TGM)
Anm.: Atlas innehållande kartor över hela världen.

Tas bort:

Baseballbilder

Celestografier

Fotbollsbilder

Hockeybilder

Idolbilder

Pinuppbilder